

VERSION 3.0 - 2024-11-18

Yrkesprofiler och branschvalidering inom avfallshantering och återvinning

Valideringsmodellen ägs av branschen

Arbetsmarknadens parter Sobona, Kommunal och Transport samt branschorganisationen Avfall Sverige står tillsammans bakom de nationella yrkesprofilerna och valideringsmodellen inom avfallshandling och återvinning.

Huvudintressenter för valideringsmodellen inom avfallshandling och återvinning är:

- Avfall Sverige
- Kommunal
- Transport
- Kommuner, kommunala företag, privata underleverantörer, utbildningsanordnare och övriga aktörer inom branschen
- Sobona.

Tillgänglighet för användare och kunder

Valideringsmodellen är tillgänglig för alla företag inom avfallshandling och återvinning. Företag som är medlemmar i Sobona eller Avfall Sverige har tillgång till valideringsmodellen via sina medlemskap. Såväl kommunala som privata företag och organisationer kan också använda valideringsmodellen. Avtal för valideringsleverantörer sker genom Kompetenskansliet.

Bakgrund till valideringsmodellen

Avfallshandling och återvinning är ett kommunalt ansvar. Det utförs på uppdrag av kommunala huvudmän. De som utför arbetet rent praktiskt är såväl kommunala företag och förvaltningar som privata entreprenörer.

2016 kom initiativet till arbetet med branschvalidering inom avfallshandling och återvinning. Initiativtagare var branschrådet Återvinning, inom dåvarande KFS. De saknade

strukturerade introduktionsprogram samt verktyg för kvalitetssäkring av lärandet på arbetsplatsen och vidareutveckling av befintliga medarbetare. Syftet var att möta nuvarande och kommande utmaningar inom kompetensförsörjning.

Arbete formaliserades i Återvinningsuppropet, vilket lyfte vikten av att tänka annorlunda och bredare i arbetet med kompetensförsörjning.

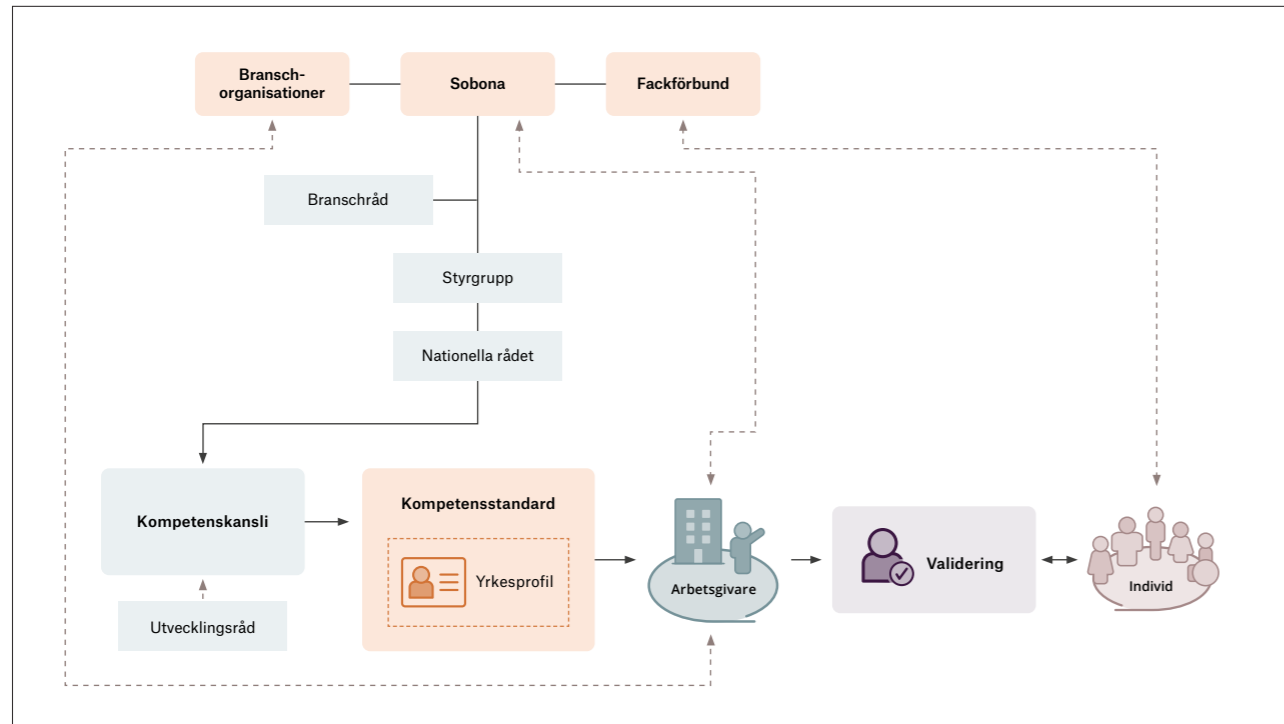
Branschvalidering i ständig utveckling

2019 deltog ett antal av Sobonas medlemsföretag inom avfallshandling och återvinning i utvecklingen av de första fyra yrkesprofilerna. Yrkesprofilerna togs fram av Nordiskt Valideringsforum, utifrån OCN-metoden. 2018–2021 genomfördes projektet Till ett arbete via återvinning, med delfinansiering av Tillväxtverket.

Inom ramen för detta utvecklades bedömningsplaner, checklistor och lokala förutsättningar på företagsnivå. Den 19 november 2020 beslutade Myndigheten för yrkeshögskolan om den första nivåplaceringen i SeQF för kvalifikationen återvinningsarbetare på ÅVC.

2024 är sex kvalifikationer nivåplacerade. Under 2025 ska ansökan för nivåplacering av kvalifikationen Arbete inom återbrukshandling skickas in.

Ett viktigt steg i etablering av branschvalideringen var avsiktsförklaringen för en nationell branschvalideringsmodell. Denna formulerades av Sobona, Kommunal och Transport samt branschorganisationerna Avfall Sverige och Svenskt Vatten den 24 februari 2021.

Det är arbetsmarknadens parter som gemensamt driver modellen för branschvalidering.

Valideringsmodellen marknadsfördes mellan 2019 och 2022 och mottogs positivt av branschen.

Den 16 juni 2022 genomfördes den senaste relevanssäkningen av yrkesprofilerna. I processen fanns representanter med ifrån Avfall Sverige, Sobona, branschföretag och övriga aktörer. Utvecklingen drivs vidare tillsammans med Sobonas branschråd Vatten och miljö.

Under 2024 vidareutvecklades valideringsmodellen inom cirkulär textilhantering och återbruk. Arbetet skedde i samarbete med Avfall Sverige och Nordiska Textilakade-

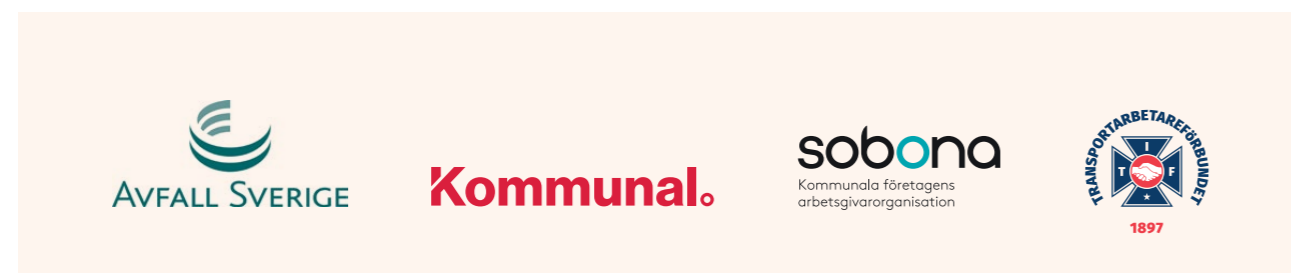
min, med delfinansiering av Myndigheten för yrkes-högskolan.

Huvudman för valideringsmodellen inom avfallshantering och återvinning

Juridisk person och huvudman: Sobona
 Organisationsnummer: 556604-9267
 Bransch: Avfallshantering och återvinning
 Drift och förvaltning sker via det partsgemensamma Kompetenskansliet.

Referenser

Namn	Typ av dokument	#
Arbetsordning för Sobonas Branschvalideringsmodell	Styrdokument	S-02
Organisation för Sobonas branschvalidering	Styrdokument	S-03
Konstierande styrgruppsprotokoll	Övrigt	Ö-02

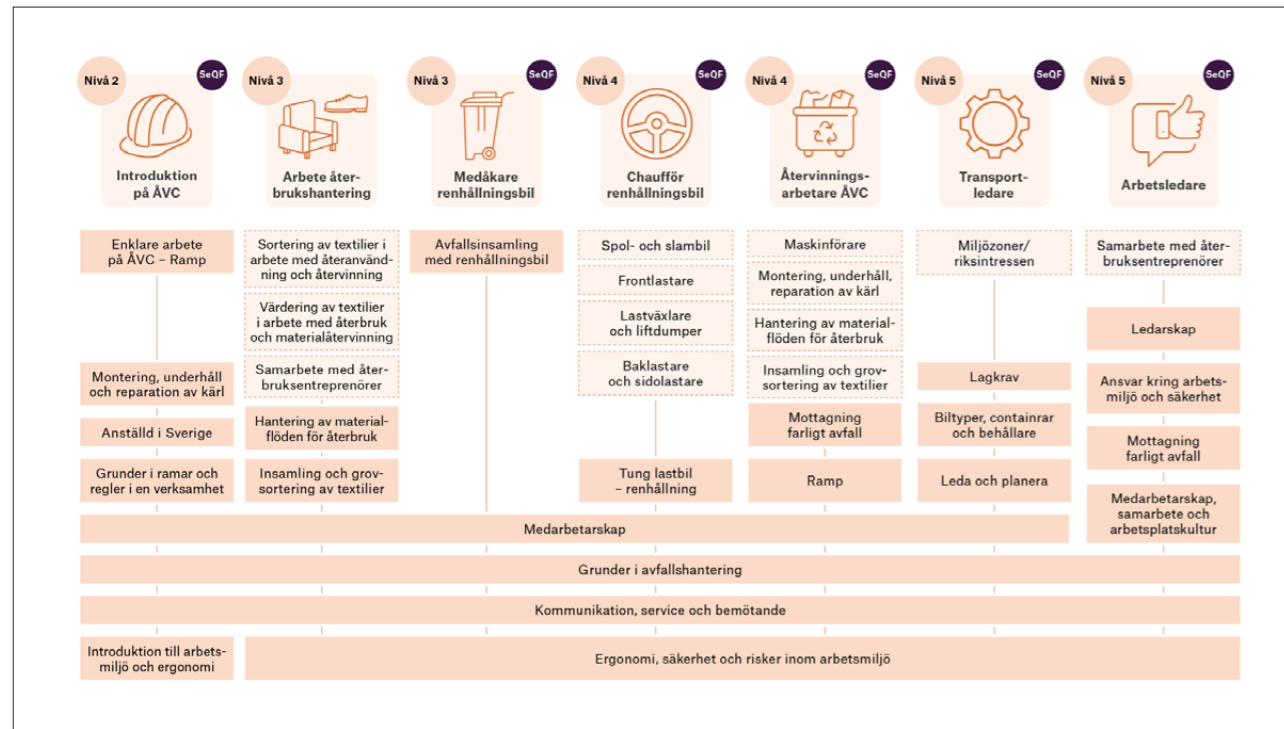

Avfall Sverige, Kommunal, Sobona och Transport står tillsammans bakom branschvalidering inom avfallshantering och återvinning.

Framtagna nationella yrkesprofiler

Följande yrkesprofiler finns framtagna för avfallshantering och återvinning:

Dessa sju nationella yrkesprofiler finns inom avfallshantering och återvinning.

Arbete inom återbrukshandling

Yrkesprofilen är inriktad på återanvändning och återbruk, med fokus på insamling, sortering och särskilda rutiner för exempelvis textilier. Bransch, företag och samhälle har mycket att vinna på att förbereda och skapa förutsättningar för återbruk.

I rollen ska individen kunna ta emot, gallra, sortera, värdera och förbereda för transport. Vidare behöver hen ha god kommunikationsförmåga för att prata med slutkunder.

Arbetsledare

Arbetsledaren ansvarar för att planera, leda och fördela uppgifter gällande uppdrag inom avfallshantering och återvinning. Det är en operativ roll som kräver kunskap på en specialiserad nivå, vad gäller lagar,

föreskrifter, regler och avtal som styr och påverkar branschens olika uppdrag.

Ledaregenskaper, god samarbets- och problemlösningsförmåga samt förmågan att anpassa kommunikationen, utifrån målgrupp och/eller situation är viktiga kompetenser för yrkesrollen.

Arbetsledaren har även en stödjande funktion till ledningen inom företaget, exempelvis inom arbetsmiljö och säkerhet, vid kravspecifikationer samt upphandling eller utvecklingsprojekt.

Chaufför renhållningsbil

Chaufför renhållningsbil planerar och genomför insamling av material för behandling, destruktion, återvinning eller återbruk.

Chauffören måste kunna hantera en tung lastbil på ett säkert sätt. Hen behöver också ha

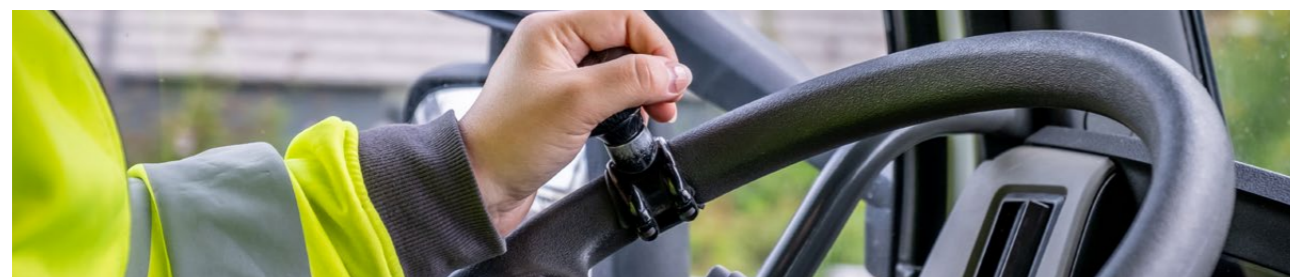
fördjupad kunskap om olika material för att kunna ta hand om dem på ett säkert, miljö- och arbetsmiljömässigt korrekt sätt.

Rollen innebär också möten med människor som behöver information och vägledning. Därför behövs god kunskap om avfallshantering och återvinning. Dessutom krävs en god förmåga att möta och anpassa sin kommunikation, utifrån olika typer av individer.

Introduktion på ÅVC

Introduktion på ÅVC synliggör de grundläggande kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för arbete på en återvinningscentral.

Rollen kräver tillräckliga kunskaper inom avfallshantering och återvinning för att kunna följa givna instruktioner och utföra givna arbetsuppgifter.

Medåkare renhållningsbil

Medåkare renhållningsbil ansvarar tillsammans med chaufför för insamling av material som ska destrueras, behandlas, återvinnas eller återbrukas. Rollen kräver kunskap om olika material för att kunna hantera dem på ett säkert, miljö- och arbetsmiljömässigt korrekt sätt.

Rollen innebär också möten med människor som behöver information och vägledning. Därför behövs en generell kunskap om avfallshantering och återvinning samt en

god förmåga att möta och kommunicera med olika individer.

Transportledare

Transportledare inom avfallshantering och återvinning ansvarar för att planera, leda och fördela uppgifter för insamling, transporter och andra uppdrag.

Rollen kräver kunskap på en specialiserad nivå vad gäller lagar, regler, avtal och annat som styr och påverkar branschens olika transporter och andra uppdrag.

Återvinningsarbetare på ÅVC

Återvinningsarbetare ansvarar för daglig drift, skötsel och gott kundbemötande. Individen vägleder kunder och ser till att avfallet sorteras inom metall, plast, trä, organiskt, elektronik och miljöfarligt.

Individen behöver ha god kunskap om ergonomi, säkerhet och skyddsutrustning. Dessutom behöver hen vara pedagogisk samt ha förmågan att hantera stressiga situationer och situationer vad gäller hot och våld.

Referenser

	Typ av dokument	#
Arbete inom återbrukshandling	Yrkesprofil	Y-A01
Arbetsledare inom avfallshantering och återvinning	Yrkesprofil	Y-A02
Chaufför renhållningsbil	Yrkesprofil	Y-A03
Introduktion på ÅVC	Yrkesprofil	Y-A04
Medåkare renhållningsbil	Yrkesprofil	Y-A05
Transportledare inom avfallshantering och återvinning	Yrkesprofil	Y-A06
Återvinningsarbetare på ÅVC	Yrkesprofil	Y-A07

Styrdokument

Namn	Version	Datum	#
Kvalitetssäkring för branschvalidering	1.1	2023-11-28	S-01
Arbetsordning för Sobonas branschvalideringsmodell	1.0	2023-01-11	S-02
Organisation för Sobonas branschvalidering	1.0	2023-01-11	S-03
Affärs-, verksamhetsmodell och tjänster	1.0	2023-01-11	S-04
Tjänster för branschvalidering	1.0	2023-11-28	S-05
Villkor för valideringsleverantör	1.0	2023-01-11	S-06
Villkor för yrkesbedömare	1.0	2023-01-11	S-07
Kommunikationsstrategi för branschvalidering	1.0	2023-05-13	S-08
Kommunikationsplan för Kompetenskansliet	1.0	2023-05-13	S-09
Webbstrategi för branschvalidering	1.0	2023-05-13	S-10
SEO-strategi för branschvalidering	1.0	2023-05-13	S-11

Policys

Namn	Version	Datum	#
Policy om jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet	1.0	2023-01-11	P-01

Rollbeskrivningar

Namn	Version	Datum	#
Ordförande i styrgruppen	1.0	2024-02-07	R-01
Representant i styrgruppen	1.1	2024-02-07	R-02
Ordförande i nationella rådet	1.1	2024-02-07	R-03
Representant i nationella rådet	1.0	2024-02-07	R-04
Kanslichef på Kompetenskansliet	1.0	2023-01-11	R-05
Representant i utvecklingsrådet	1.0	2024-02-07	R-06
Yrkesbedömare	1.0	2023-01-11	R-07
Medbedömare	1.0	2023-01-11	R-08
Valideringslots	1.1	2024-02-07	R-09
Valideringsstödjare	1.0	2024-02-07	R-10
Intern kvalitetssäkrare	1.0	2023-01-11	R-11
Extern kvalitetssäkrare	1.0	2023-01-11	R-12

Yrkesprofiler

	Typ av dokument	#
Arbete inom återbrukshandling	Yrkesprofil	Y-A01
Arbetsledare inom avfallshandling och återvinning	Yrkesprofil	Y-A02
Chaufför renhållningsbil	Yrkesprofil	Y-A03
Introduktion på ÅVC	Yrkesprofil	Y-A04
Medåkare renhållningsbil	Yrkesprofil	Y-A05
Transportledare inom avfallshandling och återvinning	Yrkesprofil	Y-A06
Återvinningsarbetare på ÅVC	Yrkesprofil	Y-A07

Kommunikationsmaterial

Namn	Version	Datum	#
Profilmanual Enklare väg	3.0	2023-12-18	K-01
Röst- och ton-guide	1.0	2024-08-15	K-02
Broschyr yrkesprofiler och validering	2.0	2023-12-20	K-03
Informationsblad deltagare	2.0	2023-12-20	K-04
Broschyr validering lättläst svenska	1.1	2023-12-20	K-05
Informationsblad företag	2.0	2023-12-20	K-06
Broschyr "Klara, färdiga, gå!"	1.0	2024-12-17	K-07
Arbetsmaterial "Klara, färdiga, gå!"	1.0	2024-12-17	K-08
Informationsblad "Våra tjänster"	1.0	2023-01-11	K-09
PPT generell	1.0	2023-01-11	K-10
PPT branschspecifik	1.0	2023-01-11	K-11
PPT Klara, färdiga, gå!	1.0	2023-01-11	K-12
Broschyr handledarutbildning	1.0	2023-01-11	K-13
Broschyr språkutveckling på arbetsplatsen	1.0	2023-01-11	K-14
Broschyr Sobonas verktyg för inkluderande kompetensförsörjning	1.0	2023-01-11	K-15

Övrigt

Namn	Version	Datum	#
Konstituerande styrgruppsprotokoll	1.0	2023-01-11	Ö-01
Standard och riktlinjer för branschvalidering av yrkeskompetens	1.0	2023-01-11	Ö-02
Vägledning för branschvalidering av yrkeskompetens	1.0	2024-05-29	Ö-03

